

הכל חייבין פרק ראשון חגיגה

ו.

עין משפט
גר מצוה

כד א מיי פ"א מהל
מגינה הלכה א סג
עין ר"ט
כב ב מיי"ט פ"ב הלכה
ג:

הגהות הב"ח

(א) נבאר עד הכא מאן
איתיה אמר ליה אבי עד
הכא אימיה דמחייבא
בשמחה אייתיה
מכאן וליך כלי:
(ב) שם גדול פטור
מחייבא קטן נמי
(ג) פטור מדרבנן ד"ש
אמר: (א) שם בית שמאי
ר"י ישמעאל ר"י
אליעזר מלכו: (ד) רש"י
ל"ה עד הכא מאן איתיה
עד ירושלים מי הביאו
דכרי עלייה מירושלים
וכו' מי הביאו והלא
משהוא יכול וכו'
לאחור ביד אביו ס"ד
ואח"כ מ"ד דמחייבא:
(ה) תוס' ד"ה אימיה
בשמחה:
(ו) (א) וכו' וכו' עולת
תמיד הוא: (ב) ד"ה דנין
וכו' ואף על גב דמי
מקף אמת וכו' משעה
משום דמי:

רבינו הגנאל

לדברי (ב"ח) [ב"ש] וקטן
סוגא שכול להתפתח
לדברי שיהיה מאי ופשיט
אבי כל היבא גדול ממי כו'
מן התורה קטן ממי כו'
מדרבנן פטור: מתני' ב"ש
אומרים הראיה שתי כסף
כו'. ת"ד הראיה שתי כסף
שהיא כולה לגבוה מה
שאין כן בחגיגה שהחגיגה
החלב והדם לגבוה והבשר
לבעלים ועוד מצונו
בעצרת שהיה הקב"ה
לישראל בעולות ושלמים
ורביה בעולות. ובה"א
החגיגה גדולה מן הראיה
שהחגיגה ישנה לפני מתן
תורה שנאמר ויבחרו
זבחיהם שלמים לה' פרים
וכי תימא הוא התם נמי
חכמי ויעלו עולות והנה
הקריבו נמי קודם מתן
עולה שהקריבו ישראל
קודם מתן תורה עולת
תמיד הוא. ועוד מצונו
בנשיאים שהקריבו פר
ואיל וכבש לעולה
והקריבו לזבח שלמים
פרים שנים וגו'. ודחינו
ב"ה עצרת קרבן צבור ואין
דנין קרבן יחיד מקרבן
צבור. ודחינו ב"ש עולה
שהקריבו ישראל במדבר
עולת ראיה הוא. קרבן
נשיאים אינו נוהג לדורות.
אמר אבי ב"ש ור'
ישמעאל ור' אליעזר כולוהו
סבירא להו עולה שהקריבו

רבינו הגנאל (ב"ח) [ב"ש] וקטן
סוגא שכול להתפתח
לדברי שיהיה מאי ופשיט
אבי כל היבא גדול ממי כו'
מן התורה קטן ממי כו'
מדרבנן פטור: מתני' ב"ש
אומרים הראיה שתי כסף
כו'. ת"ד הראיה שתי כסף
שהיא כולה לגבוה מה
שאין כן בחגיגה שהחגיגה
החלב והדם לגבוה והבשר
לבעלים ועוד מצונו
בעצרת שהיה הקב"ה
לישראל בעולות ושלמים
ורביה בעולות. ובה"א
החגיגה גדולה מן הראיה
שהחגיגה ישנה לפני מתן
תורה שנאמר ויבחרו
זבחיהם שלמים לה' פרים
וכי תימא הוא התם נמי
חכמי ויעלו עולות והנה
הקריבו נמי קודם מתן
עולה שהקריבו ישראל
קודם מתן תורה עולת
תמיד הוא. ועוד מצונו
בנשיאים שהקריבו פר
ואיל וכבש לעולה
והקריבו לזבח שלמים
פרים שנים וגו'. ודחינו
ב"ה עצרת קרבן צבור ואין
דנין קרבן יחיד מקרבן
צבור. ודחינו ב"ש עולה
שהקריבו ישראל במדבר
עולת ראיה הוא. קרבן
נשיאים אינו נוהג לדורות.
אמר אבי ב"ש ור'
ישמעאל ור' אליעזר כולוהו
סבירא להו עולה שהקריבו

(א) דמחייבא אימיה בשמחה. פירש רש"י צפרק קמא דקדושין
(דף נד: וספ) גזי אשה בעלה משמחה צבדל צבדלי
צבעונין צאי' צבדלי פשתן והכא משמע דבשלמי שמחה מיירי
והתם (בד"ה אשה) פ"י וכן צפ"ק דר"ה (דף ו: וספ):

דיבול לרבו על כתיבו של אביו.
שהיה גדול קצת אצל לא
מנאי לאחור צידו ולעלות צרגליו:
בחגיגה שיבול דהתפשט. מקמי
גדולו מנאי מי אמרינן
דכיון דגדול המיחייב מדאורייתא גזי
קטן נמני מיחייב צמינוך דמידי הוא
טעמא צקטן אלא טעום לתוכו ליע
כשהוא גדול או דלמא כיון דגדול
צהי לא מיחייב גס קטן לא:
הראיה שתי כסף. * ומדרבנן
הוא כמדאורייתא אין
לו שיעור לקרבן רק לאשם מעילות
(שזועת העדות) דכתיב ציה כסף
סקלים (ויקרא ה) ומנן ככריתות (דף
ט: ה) המפריש שמי סקלים לאשם הוא
לדמרינן צנחחס (דף מט.) [לא יהא
ספיקו חמור מודלו מה ודלו חטאת
צת דקא אף כסף לאשם צד דנקא]
וצמנחות (דף קז: ו) ציאל "אשם הוא
ונסכיו צסלע לאו דוקא קחשיב
לדמרינן צפרק צ' דכריתות (דף י:
ציאל "אשם צסלע וכן הוא לדמרינן
צפ' הוצילו לו ציומא (דף נה:)
ניסקול ארבעה זוזי ונעדי צנהאל לאו
דוקא ללא צעי כולי האי וצפ"י צמנחות
(דף קז: ו) וספ ד"ה (כסף) פירשתי *
ישנה לפני הדבור. וס"ל עולת
(א) ראיה הוא דקאמר צסמוך:
קרבן יחיד. כגון חגיגה וצפ"ה
דיומא (דף נג.) וספ:
דקרי ליה קרבן צצור היינו גזי פסח
שני דקאמר התם חגיגה מי"ט מקריא
קרבן צצור דלמיא צכנופאל פסח
נמי אמיא צכנופאל איכא פסח שני
ללא אמיא צכנופאל:
דנין דבר הנוהג לדורות. ולא
צעי למימר דנין יו"ט מי"ט
לאפוקי נשיאים דחול הוא ללא מצינו
ליה האי חילוקא צצוס פקודס (א) אע"ג
דלקטנן פרק חומר צקודס (דף טג:)
וספ) ילפינן יצרוך כף אחת כמקדש
עשה כל מה צצכף אחת ולא פרכינן
דורות משעה לא ילפינן דהתם כיון
דליכא למלא מדורות ילפינן ליה
שפיר משעה אי נמי שאני התם
דמי ציה קרא תריסקר זימני כדאמרינן
צפ"ק דמנחות (דף ט: ו) וצפרק הקומנן
רצה (ספ דף יט: ו) גזי כלי הלל מקדש
הלל ויליף שמואל דורות משעה
דמי ציה קרא תריסקר זימני:
ורבי ישמעאל ורבי אלעזר וכו'.
ואין להקשות ושצקי ציה
ועצדי כצ"ש הלל צ"ש צמקוס ציה
הלל צינו משנה וי"ל דסבירא להו לא
נחלקן ציה שמואל וצ"ה צצבר זה:
בית שמאי הא דאמרן. וליכא
לאקשוי מנא ליה דלית להו
עולת ראיה הואי דלמא לעולם
סבירא להו עולת תמיד וטעמא דידהו
עדיף להו דהכי משמע מדצעי
מאי טעמא לא אמר ציה הלל
כוותייהו האי לאו מילתא היא
מנאי לאו עולת ראיה ציה שמאי:

עד הכא מאן אסייה. עד ירושלים מי הביאו (ה) והלא משאוה יכול
להיות חוץ מאמו יכול לאחור ציד אצוי דכדי עלייה מירושלים להר
הצית אתה אומר שינכוחו ועד ירושלים מי הביאו: **מחייבא בשמחה**.
לעלות לרגל ולשמוח צמו עם בעלה דעל השמחה נלטו נשים דכמיצ
ושמחת אתה וציתך (דברים יז):

מכאן ואילך. דאימיה לא מחייבא
להתראות צהר הצית: **עד יגמל**.
לסוף כ"ד חודש שכן מיעוק יונק
ומשנה ראשונה הוא יכול לרכוב על
כמיפו של אצוי כדי לעלות מירושלים
הר הצית וכל שכן משילה למשכן:
הכי גרס"י קטן חוגר לדברי צים
שמאי וסומא לדברי שניהן. דאילו
חוגר לדברי ציה הלל לא מיציעא לן
ללא מחנכינן ליה דהא אמרינן אין
מחנכינן אלא לקטן שיכול לאחור
ולעלות צרגליו צירושלים חה אינו
יכול אצל צציה שמאי דמחייב לחנכו
משיכול לרכוב קטן חוגר יכול לרכוב
על כמיפו של אצוי והסומא יכול
לאחור לצ"ה מהו צריך חינוך או לא:
שאינו יכול להספספס. שאין סופו
להתפשט עולמית: **קטן מיציעא**.
הלא אין חינוך קטן אלא כדי להנהיגו
שיהא סרוך אחר מנהגו לכשיגדיל
וכיון שזה פטור לכשיגדיל למה לי
חינוך: **שיכול להספספס**. קודם
שיגדיל: **מזינו צעזרת**. צפ' שור
או כצו הקרבתם על הלחם צצעת
כצעים ממיתים ופר צו צקר אחד
ואליהם שנים יסיו עולה לה' וצמיצ
ושני כצעים צני שנה לזבח שלמים
(ויקרא ג:) **ישנה לפני הדבור**.
קודם מתן תורה הקריבו שלמים
כמיני דכתיב וישלח את נערי צני
שראל (שמות כד.) ואע"ג דהאי קרא
כתיב צולאם המשפטים לאחר עשרת
הדברות קודם עשרת הדברות הוה
ואין מוקדם ומאוחר צמורה והכי
תניא צמסכת צצת צפרק ר' עקיבא
(דף פח.) רבי יוסי אומר צצני עלה
וירד צצלישי עלה וירד צצציעי ירד
ושצו לא עלה צצמישי צנה מוצח
והקריבו עליו קרבן צצשים יתנה תורה
ואין אתה מוצא צצמית המורה צנין
מוצח אלא צצצו צצמית וישלח את
נערי צני ישראל וגו'. ולקטנן פריך
התם נמי עולה הוא: **נשיאים**.
צצנוכת המוצח הקריבו שלמים יומר
מעולות דכתיב כל הצקר לעולה וגו'
וכל צקר זצח שלמים וגו' (במדבר ז):
ספי אצילות. מוצח וחדס: **נשיאים**
קרבן יחיד וראיה וחגיגה קרבן יחיד
אצל כצשי עצרת קרבן צצור ומתירומת
הלשכה: **ראיה נמי ישנה לפני**
הדבור. דעולה נמי הוה התם:
מדבר הנוהג לדורות. ככשי עצרת:
עולם תמיד הוא. מוצח כל יו ויוס
ולא גמרינן מיניה: **עולת ראיה**
הוא. על שם יצויה את האלהים:
כלום אצילות צמיני. הרצה דברים
נאמרו סמומים צצניי שלא נתפרשו
כל צרכן ופירשו לו לאחר שהוקס
המשכן צצהל מועד שיהי לא נתפרשו
שם הלכות עצודה ככל הצריך אלא
מוצח דלמה טעשה לי וצצחת עליו את
עולותיך ואת שלמיך (שמות כ) ולא פ"י
מנת דמייהן הפשיעו וציתוהו של עולות והקצת אימורין של שלמים:
ופרטות

(א) ס"א אבי, (ב) [בן] לקט
וכן אמת צצמס קטן.
(ג) וצמית (א: ד) סוטה ל:
וצמס קטן: (ה) (לא היה לו
פניו ואח"כ צצבת כניל
להיגו וע"ש.) (ו) (שמות כד.)
(ז) ז"ל כצב, (ח) [נוע"ע]
מוספסו צצ"ק קטן: ד"ה
רצעמסו, (ט) ודפורסו
קודם ד"ה יצמלן.

תורה אור השלם

1. ומה לא עלתה כי
אמר לא יאשיהו עד יגמל
הבער והבאיתו וצראה
את פניו ויבש שם עד
עולם: שמואל א א כב
2. וישלח את נערי בני
ישראל ויעלו עולת
וירבחו ויבחים שלמים ליה
קריים: שמות כד ה

גליון הש"ס

גמרא עולה שהקריבו
ישראל במדבר עולת
תמיד הוא. עין יומא דף
לד ע"ה מוספסו א א כב
העולה: ת"ד הראיה כו'
ומדרבנן היא. עין קדושין
ז ע"ה מ"ה ונליף:

מוסף רש"י

עולה שהקריבו ישראל
במדבר. דכתיב (שמות כד)
ויעלו עולת (ירבחו ה).
כללות נאמר צביני.
צצמס נאמרה מורה צמיני
ולא מתפרסו לו. כגון צצני
נאמר (שמות ז) וצצמית
את עולותיך ואת שלמיך.
ולא פירש מתן דמיס כילד
הקצרת אימורים הפשט
ומחו כלל על עולה וצצפרק
ויקרא צצהל מועד פירשה
(סוטה ז: וצצניו וצצמים
סוטה).

רבינו הגנאל

ב"ה כל שאינו יכול
לאחור בידו של אביו
ולעלות מירושלים להר
הבית שנאמר שלש רגלים.
ממקום מושבותיהם מי
הביא הקטנים ופרקינן
ממקום שהיתה אפן
חיבת לעלות ולשמוח
הביאנו אמו ויבן ואילך
שאניה חיבת בראיה
משלימתו לאביו ומקשה
לכ"ש דאמרינן אם יכול
לרכוב על כתיפו של אביו
ולעלות חייב. והא שמואל
דיכול לרכוב הוה וכתבי
וחנה לא עלתה כי אמרה
לאישה עד יגמל הנער
והביאותו וצראה את פני
ה' וישב שם עד עולם.
ודחי ב"ש ולטעמיך חנה
גופא אמאי לא עלתה מי
לא מחייבא בשמחה אלא
חנה מפקותא יתירתא חות
בשמחאל (והשתא)
(וחשתין) משום חולשת
דאורחא משום הכי חנה
נמי פטורה דאמר (ז) חולין
ומשפטיהו פטורין מן
הראיה. בעי ר"ש בר אבא
קטן חוגר שיכול להתפשט